



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 668/2017-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., Hurbanova 18, Bardejov, právne zastúpenej advokátom doc. JUDr. Jozefom Sotolárom, PhD., advokátska kancelária, Južná trieda 1, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 215/2006 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 215/2006 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bardejov vo veci vedenej pod sp. zn. 3 C 215/2006 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., priznáva finančné zadostučinenie v sume 750 € (slovom sedemstopäťdesiat eur), ktoré jej je Okresný súd Bardejov povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 559,04 € (slovom päťstopäťdesiatdeväť eur a štyri centy), ktorú je Okresný súd Bardejov p o v i n n ý vyplatiť na účet advokáta doc. JUDr. Jozefa Sotoláča, PhD., advokátska kancelária, Južná trieda 1, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 668/2017-10 z 24. októbra 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 215/2006 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti predovšetkým vyplynulo:

«... V zmysle ustanovenia čl. 127 Ústavy SR (ďalej len „ústavy“) podávame túto ústavnú sťažnosť pre porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá ústavy postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn.: 3C 215/2006 vo veci žalobcu SPRAVBYT s.r.o. (sťažovateľ) proti žalovanému [REDAKOVANÉ] a spol. o zaplatenie 769,17 € s príslušenstvom.

... k zbytočným prietahom v súdnom konaní môže dôjsť:

1. samotným nekonaním príslušného súdu

2. činnosťou súdu, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania, teda k právoplatnému rozhodnutiu vo veci, s ktorou sa obrátil na súd

1. Nekonanie okresného súdu

V predmetnom konaní bolo konanie od januára 2007 do marca 2008 bez akéhokoľvek úkonu súdu. Súd teda nekonal viac ako 13 mesiacov. Okresný súd v tomto období svojím postupom v konaní, teda svojou absolútnou nečinnosťou porušil základné právo sťažovateľa na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa č. 48 ods. 2 ústavy.

Po prijatí návrhu na začatie konania bola vec pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Samkovej. K zmene pridelenia veci došlo 28.1.2007, a to sudkyňi JUDr. Kandravej. K ďalšej zmene pridelenia veci došlo 10.9.2007, a to sudcovi JUDr. Kimagovi...

Uvedená nečinnosť nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas 13 mesiacov okresný súd nevykonal žiaden úkon vo veci, a teda postup súdu v tomto období nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v súdnom konaní nachádza...

Za daných okolností je potrebné zdôrazniť, že okresný súd po dobu 13 mesiacov vo veci nekonal vôbec a teda z jeho strany po túto dobu nedošlo ani len k prerokovaniu čo sťažovateľ vníma ako hrubý zásah do jeho základných práv a slobôd garantovaných ústavou...

Z uvedených skutočností jednoznačne a bezpochyby vyplýva, že okresný súd svojou absolútnou nečinnosťou spočívajúcou v neuskutočení jediného úkonu do dobu 13 mesiacov porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy...

2. Činnosť súdu, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania, teda k právoplatnému rozhodnutiu vo veci, s ktorou sa obrátil na súd

Predmetné konanie je vedené na okresnom súde od roku 2006, pričom do času podania tejto sťažnosti nebolo vo veci rozhodnuté.

Konanie trvá teda už 10 rokov. S poukazom na judikatúru ústavného súdu vo veci sp. zn. ÚS 69/2011-25, v ktorej ústavný súd vyslovil, že trvanie napadnutého konania (viac ako 9 a pol roka rokov) je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané, konanie, ktoré trvá tak neobyčajne dlho, ako to bolo v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia ako celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy.

V konaní, ktoré je predmetom tejto ústavnej sťažnosti ide práve o túto situáciu, kedy okresný súd napriek dlhému obdobiu (10 rokov), ktoré uplynulo od začatia konania doposiaľ vo veci nerozhodol.

Sťažovateľ sa v dôsledku postupu okresného súdu v uvedenom konaní nachádza v stave právnej neistoty, čím mu bez jeho zavinenia vzniká škoda...

Konanie pred okresným súdom sa vyznačuje nesústreďenosťou konania o čom svedčí aj jeho celková dĺžka.

Počas konania sťažovateľ požadoval spojenie vecí 1.10.2008. Okresný súd však sťažovateľovi nevyhovel. Následne sťažovateľ požadoval prerušenie konania do času právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bardejov po sp. zn. 4C 4/2007. Tomuto návrhu okresný súd vyhovel, avšak rozhodnutie bolo zrušené uznesením krajského súdu. Od marca 2011 teda konanie pred okresným súdom pokračuje. Okresný súd však v rozpore s imperatívom obsiahnutým:

- v procesných predpisoch postupovať tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní a*
- v čl. 48 ods. 2 ústavy garantujúcim právo na prejednanie vecí bez zbytočných prietáhov*

neuskutočňuje úkony vo veci s cieľom rozhodnúť vo veci a odstrániť stav právnej neistoty. Toto obdobie trvá od marca 2011 do decembra 2012.

Sťažovateľ opätovne v decembri 2012 podáva návrh na spojenie vecí, ktorý okresný súd zamietol 4.1.2013. Sťažovateľ opätovne podáva dňa 16.9.2013 návrh na prerušenie konania za účelom rozhodnutia predbežnej otázky, ktorá bola podľa sťažovateľa nevyhnutná na rozhodnutie predmetnej veci, ktorému okresný súd vyhovel. Toto rozhodnutie bolo rovnako ako v prvom prípade zrušené krajským súdom na základe odvolania odporcov 30.1.2014. Doručenie tohto uznesenia trvalo 3 mesiace, sťažovateľovi bolo doručené 15.4.2014.

Následne súd vytyčuje až 18.6.2014 termín pojednávania na 7.10.2014. Okresný súd napriek tomu, že konanie vo veci trvá v roku 2014 už 8 rokov vytyčuje pojednávanie až po pol roku od doručenie uznesenia krajského súdu o zrušení uznesenia o prerušení konania. Zo strany súdu nedošlo k iným krokom, ktoré by mali prispieť k zisteniu stavu a k rozhodnutiu vo veci...

Okresný súd spôsobuje nesústreďenosť a roztrieštenosť konania. Ak krajský súd zrušil uznesenie o prerušení konania, okresný súd by mal postupovať tak, aby odstránil stav právnej neistoty. Okresný súd nekoná a neuskutočňuje úkony smerujúce k rozhodnutiu

vo veci samej. V tomto období teda nedošlo ku krokom smerujúcim k rozhodnutiu vo veci s cieľom naplnenia ústavou a Dohovorom garantovaného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

V prebiehajúcim konaní už od samého začiatku okresný súd nevykazuje žiadnu procesnú aktivitu, reaguje iba na procesné úkony účastníkov, vystupuje ako štatista návrhov účastníkov konania, pričom jeho činnosť sa obmedzuje na odročovanie pojednávaní v čase kedy konanie nie je prerušené.

... Sťažovateľ má zo to, že okresný súd svoju povinnosť postupovať bez zbytočných prieťahov porušuje, čím spôsobuje, že stav právnej neistoty sťažovateľa trvá už 10 rokov.

... Okresný súd nevykazuje do doby konania činnosť, ktorá by smerovala k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania, teda k právoplatnému rozhodnutiu vo veci dokonca od januára 2011 do marca 2013 nevykazoval žiadnu činnosť v predmetnej veci.

Je potrebné konštatovať, že zo strany okresného súdu nesporne aj v tomto prípade došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Vzhľadom na uvedené má sťažovateľ za to, že konanie, ktoré trvá 10 rokov možno už len na základe jeho posúdenia ako celku považovať za nezlučiteľné s čl. 48 ods. 2 ústavy. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 49/2015 z 20. mája 2015)

... V zmysle rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR pri posudzovaní rýchlosti súdneho konania z hľadiska čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu skúma porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov na základe nasledovných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (napr. II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

a) zložitosť veci

V posudzovanom prípade ide o konanie o zaplatenie 769,17 eur s prísl. Sťažovateľ ako navrhovateľ požaduje zaplatenie tejto čiastky z dôvodu, že je správcom bytového domu a žalovaní neuhrádzajú mesačné platby za služby spojené s užívaním bytu.

Po právnej stránke podľa názoru sťažovateľa nie je vec právne zložitá, ako to už aj skonštatoval ústavný súd vo svojom náleze:

1. „... pretože výklad a používanie platnej právnej úpravy sú stabilizované v judikatúre vyšších súdov.“ (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 200/05-19 zo dňa 15.03.2006)

2. „skutkovo a právne zložitú je iba také konanie, ktoré si na posúdenie skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, vyžiadalo ustanovenie znalca s osobitnými odbornými znalosťami, resp. spoluprácu znalca s inými odborníkmi (konzultantmi).“ (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 28/05 z 30. marca 2005)

Ako súvisiaca otázka je predmetom konania otázka platnosti zmluvy o výkone správy. O tejto otázke je vedené iné súdne konanie (sp. zn. 4C 4/2007). Z hľadiska skutkového nevykazuje vec žiadnu zvláštnu zložitú. Vec teda ani po právnej stránke nevykazuje takú mieru zložitosti, ktorá by odôvodňovala niekoľkoročnú dobu konania.

V konaní doposiaľ súd nevykonal žiadne dokazovanie a taktiež v jeho priebehu nenastali iné okolnosti, ktoré by odôvodňovali tak dlhú dobu konania. Dovoľme si poukázať na skutočnosť, že v konaní sa vyskytujú obdobia (rok 2011 až 2013), počas ktorých okresný súd nevykonal žiadne úkony smerujúce k pokračovaniu v konaní a rozhodnutiu.

b) správanie sa účastníkov konania

V priebehu konania sa sťažovateľ vždy zúčastňoval (4 ospravedlnené neúčasti), súdom vytýčených konaní, riadne a včas reagoval na výzvy súdu o vyjadrenie alebo doplnenie dokazovania a teda žiadnym spôsobom nesťažoval priebeh konania a neprispel k prietahom v konaní pred okresným súdom... sťažovateľ neprispel k prietahom v konaní pred okresným súdom.

c) postup súdu

Ako vyplýva z I. časti sťažnosti poukazujeme na skutočnosť, že konanie na okresnom súde sa vyznačuje takým postupom, ktorý nemožno hodnotiť, ako postup, ktorý by zodpovedal ústavou priznanému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktoré je nevyhnutným predpokladom efektívneho (rýchleho a účinného) poskytnutia právnej ochrany.

Predovšetkým poukazujeme na skutočnosť, že konanie pred okresným súdom neprebíha plynulo a je charakterizované dlhým obdobím nečinnosti medzi jednotlivými úkonmi súdu a to opakovane, a to aj od decembra 2011 do marca 2013. Uvedené obdobie nečinnosti pritom nebolo spôsobené, ani odôvodnené charakterom konania, zložitou

veci, či správaním sa účastníkov konania a možno ich pričítať výlučne správaniu sa súdu, ktorý nevenuje prejednávanej veci náležitú starostlivosť (pozornosť) - (rozsudky ESLP vo veciach *Matwiejczuk v. Poland* a *Bunkate v. Netherlands*).

... Ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností ani celková doba konania nie je odôvodnená, či ospravedlňiteľná povahou, či zložitou konania, či správaním sa účastníkov konania a je zavinená správaním sa okresného súdu.

V tejto súvislosti poukazujeme na skutočnosť, že vec sa nachádza doposiaľ len v štádiu konania pre súdom prvého stupňa, okresný súd teda v priebehu viac ako 10 rokov meritórne vo veci ešte ani raz nerozhodol (!!!).

Obdobie nečinnosti a neefektívnej práce okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov považuje sťažovateľ za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože k uvedeným zbytočným prieťahom podľa názoru sťažovateľa nedošlo v dôsledku zložitosti veci alebo pričinením účastníkov konania, ale v dôsledku postupu okresného súdu...

Je potrebné konštatovať, že zo strany okresného súdu nesporne došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov...

... Sťažovateľ považuje za primerané, aby mu v tejto veci bolo priznané finančné zadosťučinenie:

- domnieva sa, že doba, ktorá uplynula od podania návrhu až doposiaľ (viac ako 10 rokov bez akéhokoľvek - aspoň prvostupňového rozhodnutia) je neprimerane dlhá a ničím neospravedlňiteľná a neodôvodniteľná.

- rovnako je neprimerané a neospravedlňiteľné, že po dobu 13 mesiacov okresný súd nevykonal žiaden úkon v konaní.

- pričom nečinnosť súdu nie je možné odôvodniť vzhľadom na skutočnosti uvedené vyššie:

- zložitou veci, ktorú poprel aj samotný okresný súd v uzneseniach, ktorými rozhodol o zamietnutí návrhov na prerušenie konania a tiež ktorá vyplýva aj z povahy veci, keďže si nevyžaduje vypracovanie znaleckého posudku,

- konaním sťažovateľa konania.

Je nutné konštatovať, že konanie, resp. nekonanie súdu je hrubým zásahom do ústavou a Dohovorom garantovaných práv sťažovateľa okresným súdom ako orgánom,

ktorého poslaním a povinnosťou je tieto práva chrániť a zabezpečiť. Okresný súd porušuje právo na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného čl. 48 ods. 2 a Dohovorom. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je vzhľadom na dĺžku konania pre sťažovateľa dostatočnou satisfakciou, a to aj z toho dôvodu, že v dôsledku neodstránenia stavu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza vzniká sťažovateľovi škoda spočívajúca v ušlom zisku.

S ohľadom na uvedené považuje sťažovateľ za primerané, aby mu bolo priznané finančné zadostučinenie vo výške 10.000 eur.

... V zmysle vyššie uvedených skutočností navrhujeme, aby Ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a po jej prerokovaní vydal vo veci tento nález:

1. Okresný súd Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn.: 3C/215/2006 porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy SR.

2. Okresnému súdu Bardejov sa v konaní vedenom pod sp. zn.: 3C/215/2006 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- €, ktoré mu je Okresný súd Bardejov povinný vyplatiť v lehote do 2 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 363,79,- €... a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.»

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. 1SprO/2096/2017 z 10. januára 2018 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 28. januára 2018.

3.1 Predsedníčka okresného súdu popísala chronológiu úkonov vykonaných súdom a účastníkmi konania v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

«... Zo spisu Okresného súdu Bardejov vedeného pod spisovou značkou 3C/215/2006 som zistila, že pod uvedenou spisovou značkou je vedená právna vec žalobcu SPRAVBYT s.r.o., so sídlom Hurbanova 18, 085 01 Bardejov, [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom

JUDr. Jozefom Sotolárom, PhD., Advokátska kancelária, Južná trieda 1, Košice 1 proti žalovaným 1/ [REDACTED], [REDACTED], bytom [REDACTED], 2/ [REDACTED], [REDACTED], bytom [REDACTED], 3/ [REDACTED] so sídlom [REDACTED], [REDACTED], o zaplatenie 769,17 Eur s príslušenstvom.

Procesné úkony vo veci od podania žaloby až doposiaľ:

31.10.2006 - podaný návrh na vydanie platobného rozkazu, v súlade s Rozvrhom práce Okresného súdu Bardejov na rok 2006 na vybavenie pridelený JUDr. Zlate Simkovej ako zákonnej sudkyňi v rámci rozkaznej agendy „Ro“

29.11.2006 - vydaný platobný rozkaz

07.12.2006 - podanie odporu voči platobnému rozkazu žalovaným v 1. a 2. rade

12.12.2006 - spis „Ro“ prevedený do registra „C“ z dôvodu podaného odporu a v súlade s Rozvrhom práce Okresného súdu Bardejov na rok 2006 na vybavenie pridelený JUDr. Zlate Simkovej ako zákonnej sudkyňi pod spisovou značkou 3C/215/2006

08.12.2006 - pokyn zákonnej sudkyne na doručovanie uznesení obsahujúcich príslušné procesné poučenia účastníkom konania, odpor doručovaný žalobcovi a výzva na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor

08.01.2007 - z dôvodu personálnej zmeny v obsadení súdu sudcami vec v súlade s Rozvrhom práce Okresného súdu Bardejov na rok 2007 na vybavenie pridelená JUDr. Antónii Kandravej ako zákonnej sudkyňi

24.01.2007 - doručené súdu písomné vyjadrenie žalovaných v 1. a 2. rade k žalobe

01.02.2007 - doručené súdu písomné vyjadrenie žalobcu k podanému odporu

10.09.2007 - z dôvodu personálnej zmeny v obsadení súdu sudcami vec v súlade s Rozvrhom práce Okresného súdu Bardejov na rok 2007 na vybavenie pridelená JUDr. Marcelovi Kimágovi ako zákonnému sudcovi

15.01.2008 - zákonným sudcom nariadený termín pojednávania na deň 04.03.2008

06.02.2008 - súdu doručené vyjadrenie žalovaných v 1. a 2. rade

29.02.2008 - súdu doručené písomné ospravedlnenie žalovanej v 2. rade k neúčasti na nariadenom pojednávaní a žiadosť o odročenie pojednávania z pracovných dôvodov

04.03.2008 - pojednávanie odročené na deň 30.04.2008

29.04.2008 - súdu doručené písomné ospravedlnenie žalovanej v 2. rade a žiadosť o odročenie pojednávania

29.04.2008 - súdu doručená žiadosť právneho zástupcu žalobcu o odročenie pojednávania

30.04.2008 - pojednávanie odročené na deň 18.06.2008

17.06.2008 - súdu doručená žiadosť žalovanej v 2. rade o odročenie pojednávania

18.06.2008 - žiadosť žalobcu o odročenie pojednávania

18.06.2008 - pojednávanie odročené na deň 02.10.2008

01.10.2008 - doručená súdu žiadosť právneho zástupcu žalobcu o odročenie pojednávania s návrhom na spojenie vecí

02.10.2008 - pojednávanie odročené na neurčito

29.10.2008 - súdu doručené plnomocenstvo na zastupovanie žalobcu

04.11.2008 - zákonným sudcom nariadený termín pojednávania na deň 16.01.2009

16.01.2009 - pojednávanie po dokonaní dokazovania výsluchom účastníkov konania odročené na deň 26.03.2009

18.03.2009 - pojednávanie určené na deň 26.03.2009 odročené z dôvodu školenia zákonného sudcu na deň 26.05.2009

18.05.2009 - pojednávanie určené na deň 26.05.2009 odročené na neurčito

19.05.2009 - súdu doručené vyjadrenie žalobcu vo veci samej s predložením listinných podkladov

15.06.2009 - súdu doručené písomné vyjadrenie žalovaných k predmetu konania

01.07.2009 - zákonným sudcom nariadené pojednávanie na deň 20.10.2009

05.10.2009 - vydané uznesenie pod číslom konania 3C/215/2006-146 o prerušení konania do právoplatného skončenia veci vedeného na Okresnom súde Bardejov pod spisovou značkou 4C/4/2007; citované uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.10.2009; zároveň zrušený termín pojednávania

19.11.2009, 11.01.2010, 11.05.2010, 06.09.2010, 03.01.2011, 28.03.2011 zisťovaný stav konania vo veci vedenej na Okresnom súde Bardejov pod spisovou značkou 4C/4/2007

31.08.2012 - vyjadrenie žalobcu k veci na základe doterajších konaní s návrhom, aby do konania vstúpil ďalší účastník konania na strane žalovaného

04.12.2012 - vydané uznesenie pod číslom konania 3C/215/2006-156 o pripustení ďalšieho účastníka BARDBYT s.r.o. na strane žalovaných; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.01.2013

04.12.2012 - vyjadrenie žalobcu k veci s návrhom na spojenie vecí na spoločné konanie

04.01.2013 - vydané uznesenie pod číslom konania 3C/215/2006-161 o zamietnutí návrhu na spojenie vecí; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.02.2013

10.04.2013 - zákonným sudcom nariadené pojednávanie na deň 05.09.2013

16.05.2013 - súdu doručená žiadosť právneho zástupcu žalobcu o odročenie pojednávania

21.05.2013 - pojednávanie určené na deň 05.09.2013 odročené na deň 19.09.2013 vzhľadom na žiadosť právneho zástupcu žalobcu

27.08.2013 - súdu doručené vyjadrenie žalovaných k predmetu sporu

16.09.2013 - súdu doručená žiadosť právneho zástupcu žalobcu o odročenie pojednávania a návrhu na prerušenie konania

19.09.2013 - pojednávanie odročené na neurčito vzhľadom na žiadosť právneho zástupcu žalobcu

19.09.2013 - konanie prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod spisovou značkou 7C/193/2013

29.10.2013 - súdu doručené odvolanie žalovaných v 1. a 2. rade voči citovanému uzneseniu

21.11.2013 - doručenie odvolania žalovaných právnemu zástupcovi žalobcu a žalovanému v 3. rade

18.12.2013 - spis predložený Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o odvolaní

30.01.2014 - uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa číslo konania 5Co/3/2014-187 zrušené napadnuté uznesenie Okresného súdu Bardejov číslo konania 3C/215/2006-178

28.03.2014 - doručované uznesenie Krajského súdu v Prešove účastníkom konania

18.06.2014 - zákonným sudcom nariadené pojednávanie na deň 07.10.2014

07.10.2014 - pojednávanie po vypočutí účastníkov konania odročené na deň 19.01.2015 z dôvodu opätovného predvolania žalovaného v 1. rade

18.01.2015 - súdu doručené ospravedlnenie právneho zástupcu žalobcu so žiadosťou o odročenie pojednávania

19.01.2015 - pojednávanie odročené na deň 15.05.2015 vzhľadom na žiadosť právneho zástupcu žalobcu

15.05.2015 - pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu zadováženia potrebného spisového materiálu

06.08.2015 - zákonným sudcom nariadené pojednávanie na deň 19.11.2015

18.11.2015 - žiadosť právneho zástupcu žalobcu o odročenie pojednávania

18.11.2015 - pojednávanie určené na deň 19.11.2015 odročené na deň 09.02.2016 vzhľadom na žiadosť právneho zástupcu žalobcu

09.02.2016 - pojednávanie odročené na deň 27.05.2016 za účelom predloženia záverečných návrhov účastníkmi konania

07.04.2016 - súdu doručené písomné vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu vo veci samej s návrhmi na dokazovanie

07.04.2016 - súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu doručené žalovaným

26.04.2016 - súdu doručený záverečný návrh právneho zástupcu žalovaných

28.04.2016 - záverečný návrh doručený právnenému zástupcovi žalobcu

27.05.2016 - pojednávanie odročené na deň 29.09.2016 za účelom pripojenia ďalšieho spisového materiálu

09.08.2016 - súdu doručené písomné vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu s návrhmi na dokazovanie

19.08.2016 - súdu doručené písomné vyjadrenie právneho zástupcu žalobcu doručené právnenému zástupcovi žalovaných

23.09.2016 - súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných k veci samej

29.09.2016 - pojednávanie odročené na deň 21.12.2016

05.12.2016 - pojednávanie určené na deň 21.12.2016 odročené na deň 31.3.2017 z dôvodu predneseného návrhu na spojenie vecí

12.12.2016 - návrh právneho zástupcu žalobcu na spojenie vecí na spoločné konanie

19.01.2017 - vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných k návrhu na spojenie vecí

24.01.2017 - vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných doručené právnemu zástupcovi žalobcu

14.02.2017 - žiadosť právneho zástupcu žalovaných o odročenie pojednávania

07.03.2017 - pojednávanie určené na deň 31.03.2017 odročené na deň 29.03.2017

20.03.2017 - súdu doručená žiadosť právneho zástupcu žalobcu o odročenie pojednávania

29.03.2017 - na pojednávaní vyhlásený rozsudok

31.05.2017 - doručovaný rozsudok účastníkom konania

27.06.2017 - súdu doručené odvolanie právneho zástupcu žalobcu voči rozsudku

29.06.2017 - doručované odvolanie právnemu zástupcovi žalovaných, žalobca vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie

25.07.2017 - súdu doručené vyjadrenie žalovaných k odvolaniu žalobcu

08.08.2017 - doručované vyjadrenie právnemu zástupcovi žalobcu

14.08.2017 - predložený spis Krajskému súdu Prešov na rozhodnutie o odvolaní

13.12.2017 - Okresnému súdu Bardejov vrátený spis z Krajského súdu Prešov, ktorý uznesením zo dňa 7.novembra 2017 číslo konania 19Co/136/2017-403 rozsudok Okresného súdu Bardejov napadnutý odvolaním zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie

15.12.2017 - doručované uznesenie Krajského súdu Prešov účastníkom konania

03.01.2018 - zákonným sudcom nariadený termín pojednávania na deň 21.03.2018

Pre účely ústavnej sťažnosti žalobcu uvádzam tieto okolnosti:

a/ Prekážky postupu podľa § 107 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku súviseli s prerušením konania do právoplatného vyriešenia otázky správcovstva bytového domu. Bolo potrebné vyčkať na právoplatnosť konania vedeného pod spisovou značkou 4C/4/2007 a do ktorého skončenia bolo toto konanie prerušené a ktorého výsledky mali vplyv na právne posúdenie základu nároku žalobcu v tomto konaní.

b/ Sťažovateľ sám spomaľoval samotnú dĺžku celého konania, a to svojimi procesnými návrhom (na pripustenie ďalšieho účastníka konania, na spojenie vecí na spoločné konanie), opakovanými žiadosťami na odročenie už nariadeného pojednávania z dôvodu ospravedlnenia sa právneho zástupcu žalobcu). Aj vec doposiaľ nie je právoplatne skončená, dňa 29.03.2017 bolo vo veci meritórne rozsudkom rozhodnuté; v súvislosti

s podaným odvolaním žalobcom však došlo rozhodnutím odvolacieho súdu k jeho zrušeniu a vráteniu veci na ďalšie konanie a rozhodnutie. Po vrátení spisu bol zákonným sudcom bez akýchkoľvek prieťahov nariadený termín pojednávania.

c/ Ide o skutkovo a právne zložitejšiu právnu vec. Vo veci bolo potrebné vykonať rozsiahlejšie dokazovanie. Som toho názoru, že zo strany Okresného súdu Bardejov pri vybavovaní veci vedenej pod spisovou značkou 3C/215/2006 (k zbytočným prieťahom, pozn.) nedošlo.

Ako okolnosť hodnú osobitného zreteľa uvádzam, že žalobca sa pred podaním sťažnosti nedomáhal zjednania nápravy u predsedníčky Okresného súdu Bardejov, čo je zákonný predpoklad pre podanie ústavnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 53 odsek 1 zákona číslo 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytne a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitých predpisov. Týmto iným právnym prostriedkom, ktorý poskytuje ochranu sťažovateľom označeného základného práva, je sťažnosť podľa § 62 odsek 1 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. U sťažovateľa nebol ani naplnený predpoklad ustanovený v odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia. V kontexte sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti a jeho argumentácie je potrebné teda uviesť, že podanie sťažnosti v zmysle zákonného ustanovenia § 62 odsek 1 citovaného predpisu, sa zásadne stále považuje za účinný prostriedok ochrany tých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj základným právom na konanie bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 558/2014), pričom účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní, je poskytnúť príležitosť tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľ však v priebehu doterajšieho konania žiadnym spôsobom v čase ním tvrdenej nečinnosti Okresného súdu Bardejov, túto nečinnosť nesignalizoval, sťažnosť na prieťahy predsedníčke okresného súdu nepodal a nevyužil svoje skôr uvedené zákonné oprávnenie a ani nedal príležitosť konajúcemu okresnému súdu na poskytnutie nápravy, t.j. neposkytol mu primeraný čas na odstránenie

ním tvrdeného protiprávneho stavu ÚS 181/201, I. ÚS 229/2010, ÚS 432/2010, I. ÚS 198/2011).

V tejto súvislosti poukazujem aj na judikovanú prax ústavného súdu, keď pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa článku 48 odsek 2 Ústavy odmieta sťažnosti ako zjavne neopodstatnené, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa článku 48 odsek 2 Ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 29/2017). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 odsek 2 Ústavy (I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 38/04, III. ÚS 199/02, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05).

Ako okolnosť hodnú osobitného zreteľa je nevyhnutné uviesť aj opakované personálne zmeny a s tým súvisiace enormné pracovné zaťaženie konajúcich zákonných sudcov. Poukazujem na to, že Okresný súd Bardejov bol a je dlhodobo ovplyvňovaný veľkou fluktuáciou sudcov (začala v roku 2005 a pokračovala naposledy odchodom z výkonu dvoch sudcov v roku 2016) a s tým spojenou častou personálnou zmenou, keď len v období posledných 7 rokov z výkonu odišlo 11 sudcov (starobný dôchodok, prerušenie výkonu funkcie sudcu, vzdanie sa funkcie sudcu, preloženie na iný súd vrátane na súd vyššieho stupňa, nástup na materskú dovolenku), avšak na Okresný súd Bardejov prišlo do výkonu len 6 sudcov) a takto sa nevybavené veci po odchodoch sudcov neustále prerozdeľovali medzi sudcov vo výkone, ktorým sa tým navyšovali počty nevybavených vecí (vrátane JUDr. Marcela Kimága), pričom sa im neustále navyšoval aj nový nápad. Nemožno opomenúť aj to, že v danom prípade ide o skutkovo zložitejšiu a náročnejšiu vec a poznamenávam, že súd úkony vo veci nevykonáva iba nariadením pojednávania a samotným pojednávaním, ale tiež inou činnosťou, napr. zhromažďovaním dôkazov, študovaním spisového materiálu a pod. Okrem toho celková dĺžka konania bola ovplyvnená, ako už bolo uvedené, aj správaním sťažovateľa, ktorý sa ospravedlňoval z účasti na nariadenom pojednávaní a z toho dôvodu boli pojednávania opakovane odročované.

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti mám za to, že právo sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov nebolo porušené, nemá právo na finančné zadostučinenie a ani na náhradu trov právneho zastúpenia v súvislosti s konaním vedeným na ústavnom súde pod spisovou značkou II. ÚS 668/2017.

Oznamujem Vám, že netrvám na tom, aby Ústavný súd Slovenskej republiky konal o veci samej na verejnom ústnom pojednávaní a súhlasím s upustením od verejného ústneho pojednávania, pričom Okresný súd Bardejov návrhy na ďalšie dokazovanie nemá.»

3.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedol:

«I. Oznamujeme, že súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania o prijatom návrhu.

II... Po oboznámení sa s obsahom podania k veci uvádzame:

1./ Okresný súd sa vo svojom vyjadrení zjavne účelovo snaží vzbudiť dojem o tom, že vo veci konal a vykonával efektívne právne kroky a úkony. V skutočnosti je to ale úplne inak.

To znamená, že súd sa účelovo paušálne vyjadruje bez reálnej znalosti spisu - resp. reálnej znalosti postupu. Požiadavka sústredenosti zároveň znamená, že nejde o formálne úkony - napríklad výzvy a hlavné pojednávania, ktoré sú okamžite bez dokazovania odročované a pod.

2./ Pokiaľ ide o domáhanie sa nápravy u predsedu súdu - v tomto poukazujeme na ustálenú rozhodovaciu činnosť ústavného súdu a tiež, našu argumentáciu v samotnej ústavnej sťažnosti.

3./ Zo samotného prehľadu úkonov vyplýva, že sú úplne zjavné subjektívne prieťahy súdu:

4./ Skutková a právna zložitnosť v danej veci nie je daná, išlo o štandardnú žalobu na plnenie, ktorých naša obchodná spoločnosť podávala priebežne na okresnom súde. Jedine v prípade obytného bloku H 3 (a ešte jedného bloku) súd postupoval zjavne účelovo tak, aby nerozhodoval.

5./ Za ospravedlňujúci argument nemožno považovať fluktuáciu sudcov. Ak súd argumentuje dôvodmi osobitného zreteľa - personálne zmeny tak podľa judikatúry tieto nie sú kvalifikovaným dôvodom a relevantnou argumentáciou.

Aj takáto argumentácia svedčí o tom, že zásada „iura novit curia“ a tiež to, že súd pozná relevantnú judikatúru nebola v tomto prípade rešpektovaná.

III. Vo všetkom ostatnom zotrvávame na dôvodoch uvedených v samotnej ústavnej sťažnosti.

Za toto vyjadrenie taktiež požadujeme úhradu trov konania za jeden úkon právnej pomoci (153.50 € + 9.21 € - režijný paušál + príslušné DPH).»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

5. Pokiaľ ide o chronológiu úkonov okresného súdu v napadnutom konaní, ktorá je uvedená v bode I/3.1 tohto nálezu, možno konštatovať, že tieto skutkové okolnosti sa spornými nestali, keďže ani sťažovateľka vo svojej replike nemala námietky proti takto opísanému skutkovému stavu. Rovnaké relevantné skutočnosti zistil aj ústavný súd z obsahu súvisiaceho spisu, preto z nich pri posudzovaní napadnutého konania vychádzal, avšak opomenul duplicitné opísanie týchto úkonov.

III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 215/2006 vo veci sťažovateľky proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], o zaplatenie 769,17 € s prísl. dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho

význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

11.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam posudzovaného konania akceptuje obranné tvrdenie predsedníčky okresného súdu, že po faktickej stránke vykazuje vec určitú mieru zložitosti. Určitá faktická zložitost' danej veci – v zmysle judikatúry ESLP, ktorú v okolnostiach danej veci možno rešpektovať – spočívala najmä v tom, že existovala úzka väzba s paralelne prebiehajúcim konaním sp. zn. 4 C 4/2007, v ktorom sa riešila otázka „*správcovstva bytového domu*“, teda otázka aktívnej legitímácie sťažovateľky, a bez právoplatného ukončenia uvedenej súvisiacej veci nebolo možné v napadnutom konaní pokračovať (Bečvář a Bečvářová v. Česká republika, rozsudok č. 58358/00 zo 14. 12. 2004). Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

11.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky (jej právneho zástupcu) v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom. Pravdou je, že právny zástupca sťažovateľky sa opakovane (minimálne sedemkrát) nezúčastnil na nariadených pojednávaniach, avšak svoju neúčast' vždy ospravedlnil (29. apríla 2008, 18. júna 2008, 1. októbra 2008, 16. mája 2013, 16. septembra 2013, 18. januára 2015 a 18. novembra 2015). Okrem uvedeného možno konštatovať, že sťažovateľka tiež využila možnosť podať odvolanie podľa aktuálne platného Občianskeho súdneho poriadku, avšak využitie možností daných účastníkom konania procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie ich práv v konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (mutatis mutandis I. ÚS 31/01). Využitím svojich práv na podanie opravného prostriedku a podaním žiadostí na odročenie pojednávania (s ospravedlnením) teda sťažovateľka neprispela svojím správaním k zbytočným priet'ahom v konaní, avšak musela si byť vedomá toho, že tým prirodzene dochádza v okolnostiach danej veci k neúmernému oddialeniu rozhodnutia v napadnutom konaní. Na uvedené skutočnosti ústavný súd nemohol neprihliadnuť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia.

11.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a poukazuje predovšetkým na to, že celkové doterajšie trvanie predmetného konania (približne jedenásť a pol roka) je už samo osebe neprimerané, a to napriek tomu, že vec sa niekoľko mesiacov nachádzala aj na odvolacom súde a toto obdobie nemožno pripísať na ťarchu okresného súdu. Rovnako neušlo pozornosti ústavného súdu, že napadnuté konanie bolo na základe uznesenia okresného súdu č. k. 3 C 215/2006-146 z 5. októbra 2009 prerušené „do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 4C 4/2007“. Keďže ani sťažovateľka nepodala proti uvedenému rozhodnutiu odvolanie, toto nadobudlo právoplatnosť 31. októbra 2009.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti (napr. rozhodnutie I. ÚS 162/03) konštatuje, že prerušenie konania možno považovať za prekážku konania. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným zákonom, nemožno v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (IV. ÚS 450/2011).

Vzhľadom na prerušenie napadnutého konania okresný súd nemohol približne šesť mesiacov vykonávať v prerušenom konaní žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 4/2007, ktoré bolo právoplatne skončené 14. apríla 2011. Okresný súd však prvý úkon po právoplatnom skončení súvisiaceho konania vykonal až 4. januára 2013, teda viac ako jeden a pol roka od odpadnutí prekážky, kvôli ktorej bolo napadnuté konanie prerušené.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Za neefektívne možno v danej veci posúdiť uznesenie okresného súdu č. k. 3 C 215/2006-178 z 19. septembra 2013 o druhom prerušení konania, ktoré bolo uznesením

Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 3/2014-187 z 30. januára 2014 zrušené, a tak napadnuté konanie bolo podľa odvolacieho uznesenia krajského súdu oddialené o deväť mesiacov, pretože uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15. apríla 2014, a až potom sa pokračovalo v konaní.

Okresný súd bol okrem jedného a pol roka v napadnutom konaní bez akýchkoľvek dôvodov nečinný aj od 8. decembra 2006 do 15. januára 2008 (trinásť mesiacov). V uvedenom období došlo iba k opakovanej zmene zákonných sudcov, avšak ústavný súd už judikoval: „Opakované pridelovanie predmetnej veci zákonným sudcom na prerokovanie a rozhodnutie nemožno považovať za relevantnú procesnú aktivitu okresného súdu. Uvedená procesná aktivita je dôsledkom iných, s konaním bezprostredne nesúvisiacich skutočností (napr. personálne zmeny na okresnom súde, práceneschopnosť zákonného sudcu a pod.), t. j. nemožno ju hodnotiť ako zámernú a priamu procesnú aktivitu okresného súdu smerujúcu k prerokovaniu a rozhodnutiu veci samej (II. ÚS 444/2014).“

Uvedená nečinnosť a neefektívna činnosť okresného súdu je v kontexte jedenásť a pol roka trvajúceho konania neospravedliteľná, pretože v tejto záležitosti trvá konanie už neúmerne dlho a okresný súd vo veci minimálne tri roky nevykonal úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka (ako navrhovateľka) v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci, ale v dôsledku postupu súdu napriek tomu, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na tzv. objektívne okolnosti (pozri napr. I. ÚS 119/03). Obranu predsedníčky súdu, podľa ktorej k predĺženiu napadnutého konania došlo aj vzhľadom na „opakované personálne zmeny a s tým súvisiace enormné pracovné zaťaženie konajúcich zákonných sudcov“, ani v tejto veci nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri

posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti preto nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03). Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré objektívne nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02). Rovnako v zmysle relevantnej judikatúry ESLP nemožno dlhotrvajúce prietahy v konaní ospravedlniť ani preťaženosťou súdneho systému, zlým technickým či personálnym zabezpečením, ani nevhodnou legislatívou. Tieto skutočnosti nemôžu byť na ťarchu účastníkov konania (Zimmermam and Steiner v. Schweiz; Kitov v. Bulgaria).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

12. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

13. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 € s odôvodnením, že *„samotné konštatovanie porušenia práva nie je vzhľadom na dĺžku konania pre sťažovateľa dostatočnou satisfakciou, a to aj z toho dôvodu, že v dôsledku neodstránenia stavu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza vzniká sťažovateľovi škoda spočívajúca v ušlom zisku.“*

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťúčením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťúčinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky a vzhľadom aj na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ale aj na predmet napadnutého konania (ide o zaplatenie 769,17 € s prísl.) považuje za primerané vo výške 750 €. Ústavný súd pritom prihliadol na to, že cieľom primeraného finančného zadosťúčinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (napr. II. ÚS 67/03).

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťúčinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

14. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti z 13. decembra 2016 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 28. januára 2018). Za dva úkony vykonané v roku 2016 patrí odmena v sume dvakrát po 143 € a režijný paušál v sume dvakrát po 8,58 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2018 patrí odmena v sume 153,50 € a režijný paušál v sume 9,21 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkovo sumu 465,87 €, ku ktorej bolo treba pripočítať

20 % DPH, teda sumu 93,17 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkovo sumu 559,04 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

15. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2018